

ה"פרט" של שור ושה ועם ה"כלל" של "גניבה" ["אם המצא תמצא בידו הגניבה"] וכבר הכל [דבר המיטלטל וגופו ממון] בכלל, ולמה הוסיף הכתוב פרט של חמור?

אילו היה אומר הכתוב כך, כי אז הייתי אומר: מה הפרט – שור ושה – מפורש שהוא דבר הקדוש בבכורה, אף כל שהוא דבר הקדוש בבכורה, הרי הגנב חייב עליו כפל, ולא הייתי אומר שעל כל דבר המיטלטל וגופו ממון חייבים עליו כפל, ואילו עכשיו שנאמר בתורה גם "חמור" הרי אני לומד, שאף מי שאינו קדוש בבכורה חייבים עליו; כיצד [והלוא אף חמור קדוש בבכורה]:

שהרי מה יש לך להביא ולרבות במידת "כלל ופרט וכלל" [אילו לא היה נאמר "חמור" במפורש], הרי רק "חמור" שהוא קדוש בבכורה –

והרי כשהוא אומר "חמור" במפורש הרי חמור כבר אמור, ואם כן הא מה אני מקיים "גניבה" כלומר: מה בא עוד הכתוב לרבות על ידי הכלל של "המצא תמצא בידו הגניבה", הרי בהכרח שלרבות כל דבר המיטלטל וגופו ממון [כשור שה וחמור] הוא בא.

ועדיין יש לך לשאול: יאמר שור וחמור

בידו הגניבה" שהוא כלל, ויחזור ויכלול כפי שכלל, (13) ולא יפרט אלא "שור" בלבד, ואנו נדע ממידת "כלל ופרט וכלל", שכל גניבה שהיא כעין הפרט שהוא מיטלטל וגופו ממון, הרי הגנב חייב עליה כפל, ולמה הוצרכה התורה לפרט עוד "חמור ושה"?!?

אילו היה אומר הכתוב כך, כי אז הייתי אומר: מה הפרט – שור – מפורש שהוא קרב לגבי מזבח, אף כל דבר גנוב שהוא קרב לגבי מזבח הרי הגנב חייב עליו כפל, ולא הייתי אומר שעל כל דבר המיטלטל וגופו ממון חייבים עליו כפל, ואילו עכשיו שנאמר בתורה גם "שה" הרי אני לומד, שאף מי שאינו קרב לגבי מזבח חייבים עליו; כיצד [והלוא אף שה קרב לגבי מזבח]:

שהרי מה יש לך להביא ולרבות במידת "כלל ופרט וכלל" [אילו לא היה נאמר "שה" במפורש], הרי רק "שה" והדומים לו שקרבים לגבי מזבח –

והרי כשהוא אומר "שה" במפורש הרי שה כבר אמור, ואם כן מה אני מקיים "גניבה" כלומר: מה בא עוד הכתוב לרבות על ידי הכלל של "המצא תמצא בידו הגניבה", (1) הרי בהכרח שלרבות כל דבר המיטלטל וגופו ממון [כשור ושה] הוא בא. (2)

ועדיין יש לך לשאול: יאמר הכתוב רק את

הכלל השני שהוא המרבה; וראה היטב לשון רש"י כאן בד"ה אף כל קרב, ולקמן סד א ד"ה הא מה אני מקיים גניבה.

2. בקצרה: על ידי שאמר הכתוב "שה" במפורש, בהכרח שמידת "כלל ופרט וכלל" אינה בא לרבות שה ודומים לו, אלא דברים

13. כך הוא הפירוש בברייתא למסקנת הגמרא בהמשך הסוגיא, ושם מתבאר מה הוא הכלל השני שעליו מסתמך התנא לעשותו "כלל ופרט וכלל".

1. כן נראה בפשוטו לפרש לשון "גניבה" האמור כאן, אלא שלכאורה היה לברייתא להביא את